

• GRADIVO ZA JAVNO RAZPRAVO O KMETIJSTVU, KI BO 13. APRILA

Kaj smo in kaj bomo storili v kmetijstvu naše občine

Kmetijska zadruga Ljubljana deluje na območju treh občin: Vič, Grosuplje in Moste-Polje. Glavna dejavnost Kmetijske zadruge je organizacija odkupa vseh kmetijskih tržnih viškov, pospeševanje kmetijske proizvodnje in oskrba z vsem potrebnim kmetijskim reprodukcijskim materialom (umetna gnojila, zaščitna sredstva, semena, kmetijsko mehanizacijo in z gradbenim materialom za potrebe gradnje kmetijskih objektov). Zadruga je pristopila tudi k ustanovitvi stanovanjske zadruge »Kmetovalec«, kar bo tudi omogočilo kmetom cenejšo in ugodnejšo gradnjo kmečkih domov.

V sklopu zadruge deluje tudi Zadruga hranilno kreditna služba, ki skrbi za kreditiranje celotne kmetijske proizvodnje.

Pri urejanju kmetijskega prostora sodeluje s kmetijskimi zemljiškimi skupnostmi v vseh treh občinah, pri načrtovanju in izvajanju melioracijskih posegov: pri hidromelioracijah, agromelioracijah in komasacijah.

Zadruga je preko delegatskega sistema povezana z vsemi skladi, ki so namenjeni za razvoj kmetijstva in za urejenje zemljišč.

TZO Dobrunje vodi in organizira na območju občine Ljubljana Moste-Polje celotno družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo. Glavna smer proizvodnje je proizvodnja mleka, mesa in zelenjave.

V letu 1988 je bilo odkupljenih 683 glav govedi (v primerjavi s 763 glavami govedi v letu 1987), prašičev je bilo odkupljenih 400 (leta 1987 pa 433), nabavljenih je bilo 200 telet, (kar je prav toliko kot v l. 1987). Odkupljenih je bilo 23 konj (eden več kot v letu 1987), nabavljeni sta bili dve plemenski svinji oz. merjasca.

Odkupljeno je bilo 1.539.429 litrov mleka (v letu 1987 pa 1.609.315 litrov). Vzrok za manjši odkup mleka je predvsem v pre nizkih odkupnih cenah ter dragih močnih krmilil. Na količino odkupljenega mleka prav tako vplivajo zahtevni kriteriji pri kvaliteti mleka.

Pogodbeno je posejanih le 17 ha pšenice (v letu 1987 44 ha). Vzrok zmanjšane pogodbene setve so predvsem cenovna nesorazmerja, kljub temu pa se skupna površina posejane pšenice ni zmanjšala, saj so kmetje večinoma sejali z lastnim pšeničnim semenom ali pa s semenom, odkupljenim po polnih cenah. Količinsko se je odkup pšenice v letu 1988 zmanjšal za 60 ton (to je 125 ton v primerjavi s 185 tonami v letu 1987).

Zmanjšala se je tudi količina odkupljenega kislega zelja, saj je bilo v preteklem letu le 506 ton (v primerjavi s predhodnim 1987. letom 588 ton). Bistveni razlog za zmanjšan odkup je nespoštovanje odkupa pogodbenih količin s strani gosistov.

Suša je močno zmanjšala pridelek kisle repe (93 ton), krompirja (55 ton) in ostalih vrtnin (295 ton). V povprečju se je pridelek vrtnin zmanjšal za 30 odstotkov, pri krompirju celo za 50 odstotkov.

V letu 1988 je bilo prodanih 908 ton umetnih gnojil, kar je bilo tudi predvideno.

Za doseg te proizvodnje je TZO Dobrunje pridobil iz republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva 69.169.000.– din, iz mestnega sklada za pospeševanje kmetijstva pa 124.300.000.– din kot nepovratna sredstva za tehnološko izboljšavo mleka in mesa.

Za ostale pospeševalne programe in razne premije za mleko in meso je bilo dano kooperantom iz mestnega sklada 185.583.116.– din, iz republiškega sklada 107.295.734.– din ter iz ostalih virov 5.880.000.– din, kar predstavlja skupaj 298.758.323.– din.

Zadruga hranilno kreditna služba pa je leto 1988 za TZO Dobrunje dala iz svojih sredstev premostitvene kredite za kreditiranje kmetijske proizvodnje in nabavo mehanizacije v višini 110.430.000.– din po zelo ugodni obrestni meri.

V letu 1988 je TZO Dobrunje v sodelovanju z kmetijsko zemljiško skupnostjo uredila zemljišča na površini 118 ha v hribovitem in ravninskem predelu občine.

Urejen je bil pašno košni sistem na osmih kmetijah na območju KS Besnica. Nabavljenih je 13.200 sadik jagod in 70 sadik sadnega drevja.

V letu 1989 bo kmetijstvo tako kot v preteklih letih usmerjeno v tržno proizvodnjo hrane. Povečanje stopnje rasti v rastlinski proizvodnji bo mogoče doseči le z uporabo kvalitetnih semen in gnojil, s primerno agrotehniko ter z dobro oskrbo posevkov do spravila. V živinorejski proizvodnji pa bo na povečanje vplivala predvsem selekcija osnovne črede, aktivno vključevanje pospeševalne službe, umetno osemenjevanje in nabava plemenske živine. Živina bo prehranjena z doma pridelano hrano. Boljše izkoriščanje travnega sveta bo doseženo z intenzivnim gnojenjem travnikov in z uvažanjem pašno-košnega sistema.

Pri TOZD Dobrunje so združeni vsi kmetje s tržno proizvodnjo v občini, zadruga pa združuje oz. upravlja tudi z družbenimi zemljišči, ki niso zajeta v družbenih posestvih. TZO bo v letu 1989 odkupila 750 glav pitancev, 100 glav drugega goveda, 300 telet za pitanje, 500 prašičev in 30 konj.

Odkupljeno bo 1.700.000 litrov mleka, 1.200 ton vrtnin, 160 ton pšenice in 20 ton gozdnih sadežev.

Za pospešitev živinoreje bodo nabavili 30 plemenskih telic in 10 plemenskih kobil ter 15 plemenskih svinj in merjascev. Za svoje kooperante bo TZO nabavila 1.300 ton umetnih gnojil, 4 tone zaščitnih sredstev, 500 ton krmil in 30 ton semen (koruza 7 ton, pšenica 23 ton).

Pri TZO načrtujejo v letu 1989 tele investicije:

- adaptacija skladišča in gradnja nadstreška za skladiščenje reprodukcijskega materiala v Dolskem;
- gradnja bencinske črpalke in nadstrešnice v Besnici;
- mostovna tehnika v Dobrunjah pri združenem skladišču;
- agromelioracije zemljišč v sodelovanju s kmetijsko zemljiško skupnostjo na 158 ha;

- male agromelioracija (pašno-košna raba);

- nadaljevanje začeti v l. 88 - 35 ha,

- 15 kooperantov v KS Besnica - 60 ha;

- dokončna ureditev dveh zbiralnic mleka na Klopcah in v Vnajarjih;

- ureditev dvorišča skladišča pri TZO Dobrunje;

- investicije pri kooperantih;

- novogradnje hlevov: dva hleva za skupaj 40 stojišč,

- adaptacija hlevov: 15 hlevov za skupaj 180 stojišč,

- silosi: 20 kosov s skup. prostornino 1.400m³,

- mehanizacije: 15 traktorjev in 30 različnih priključkov oz. drobne mehanizacije.

Za realizacijo omenjenega programa bomo izkoristili vse razpoložljive vire, namenjene za kmetijsko proizvodnjo. Kljub temu pa ugotavljamo, da predvideni programi vlaganja v kmetijsko proizvodnjo niso stimulativni za stanje v kmetijstvu. Tu mislimo predvsem:

- nesorazmerje cen pridelkov glede na cene kmetijskega reprodukcijskega materiala (semena, umetna gnojila, zaščitna sredstva, kmetijska mehanizacija ter gradbenega materiala)

- neugodni kreditni pogoji (visoka obrestna mera),

- zaskrbljujoče stanje na tržišču zlasti na področju prodaje povrtnin.

Ugotavljamo, da je sedanjo načrtovano proizvodnjo možno še povečati, vendar se zaradi omenjenih vzrokov proizvodnja v kmetijstvu po programu ne povečuje.

Agroemona - Posestvo »Zadobrova«

Osnovni dejavnosti na posestvu. Zadobrova, ki obsega 255 ha, sta živinoreja in poljedelstvo.

V 1989. letu bo posejanih: 112,3 ha koruze, 26,6 ha ječmena, 20,7 ha lucerne, 58,8 ha oljne ogrščice, 35,6 ha pšenice in 1 ha travnika.

Na posestvu bo vzrejenih 250 plemenskih telic in 200 pitancev.

Jata TOZD Reja

Na območju občine bo Jata v letu 1989 proizvedla 8 mio valilnih jajc, 0,7 milijona jedilnih jajc in 9.000 ton piščančjega mesa.

Izvozilo bodo 5 mio valilnih jajc in 300 ton piščančjega mesa. Vrednost izvoza bo cca 980.000 ZDA dolarjev.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva

Skupnost za pospeševanje kmetijstva občine Ljubljana Moste-Polje bo v letu 1989 pospeševala tiste dejavnosti, ki najbolj vplivajo na tržno kmetijsko proizvodnjo. Posebna pozornost dejavnosti bo usmerjena k pospeševanju kmetijstva v hribovitem predelu občine. S sredstvi, ki jih združuje, bo financirala te dejavnosti, ki jih ne financira mestni sklad za pospeševanje kmetijstva:

- v zimski sezoni 1988/89 bomo organizirali tečaje in predavanja za kmete in kmečko mladino iz živinoreje; veterine, higijene mleka, siliranja krme, uvajanja pašno-košnega sistema, proizvodnje zelenjave in sadjarstva in kmetijske mehanizacije;

- organizirali bomo tečaj za traktorske izpite;

- organizirali 4 strokovne ekurizije za kmete - kooperante, aktiv kmečkih žena in aktiv mladine;

- nadaljevali bomo z gnojilnim poskusom in vzorčno urejenimi pašniki na hribovitem območju občine na 4 kmetijah in to na Vnajarjih, Klopcah in Panchah;

- sodelovali bomo pri sortnih poskusih v sadjarstvu in to v proizvodnji češenj in vrtnih jagod na Češnjah;

- sodelovali pri proizvodnji jagod in češenj, predvsem pri obnavljanju nasadov in z nasveti pri oskrbi nasadov;

- pri kmetih kooperantih bodo izgrajeni 4 novi hlevi, 14 adaptacij hlevov in 10 novih silosov, za katere bo skupnost dala tudi premije;

- regresirali bomo nabavo kmetijskih strojev v okviru strojnih skupnosti;

Delo kmetijske zemljiške skupnosti v letu 1988 in 1989

Kmetijska zemljiška skupnost je po zakonu o kmetijskih zemljiščih in drugih kmetijskih zakonih zadolžena za vrsto nalog, ki jih bolj ali manj uspešno opravlja že petnajsto leto.

Pri urejanju kmetijskih zemljišč so med najvažnejšimi nalogami varovanje in izboljšava kmetijskih zemljišč ter posegi, s katerimi vpliva na povečanje kmetijske proizvodnje.

Pri izvajanju programa dela je kmetijska zemljiška skupnost občine v letu 1988 izhajala iz predlaganih smernic, ki so podane v družbenem planu v občini.

V zakonu o kmetijskih zemljiščih je zapisano, da je potrebno izdelati agrokarto za tista zemljišča, ki so namenjena za kmetijsko proizvodnjo, to pa pomeni, da je treba pripraviti načrt razvojnih usmeritev kmetijstva v občini. Pokazalo se je potrebo po kvalitetnejšem ovrednotenju proizvodne sposobnosti kmetijskih zemljišč. Stopnja intenzivnosti v kmetijstvu zahteva za nadaljnje načrtovanje celovito in strokovno poglobljeno ovrednotenje kmetijskih zemljišč in opredelitev njihove primernosti za posamezno vrsto proizvodnje.

Navedene potrebe in določila zakona so vodilo k izdelavi agrokarte. Agrokarta obsega strokovno opredelitev možnosti za kmetijsko pridelavo. Zato bo kot najpomembnejša strokovna podlaga za načrtovanje v kmetijstvu, v kmetijskih organizacijah v občini in tudi v republiki.

Agrokarta bo pomenila strokovno podlago pri oblikovanju prostorskih sestavin družbenih planov zlasti v tistem delu, ki posega na kmetijska zemljišča. Ta dokument bo omogočil spremljanje gibanja intenzivnosti kmetijskih zemljišč, kar bo podlaga za

- nuditi strokovno pomoč pri delovanju strojnih in proizvodnih skupnosti; na območju občine je 32 strojnih skupnosti in 4 proizvodne skupnosti, ter vodili register strojnih skupnosti

- zaradi suše v letu 1988 bodo v živinoreji tudi v letu 1989 težave zaradi pomanjkanja krme. Skupnost bo v sodelovanju s TZO Dobrunje vso pozornost in razpoložljiva sredstva usmerila v ublažitev škode in v preskrbo dodatne krme;

- z društvom rejcev malih živali Moste-Polje bomo sodelovali pri pospeševanju reje malih živali v naši občini;

- v sodelovanju z društvom čebelarjev v Polju in Dolskem bomo pospeševali gojitev čebel ter vodili register čebelarjev in čebeljih družin za območje naše občine;

- pospeševali bomo razvoj kmečkega turizma na hribovitem predelu občine;

- za najboljše proizvajalce mesa, mleka in pšenice bomo dali nagrade na zboru kmetov - kooperantov z območja občine;

- sofinansirali bomo območno tekmovanje traktoristov.

GOZDARSTVO

GG Ljubljana, TOK Gozdarstvo Domžale upravlja z gozdovi v zasebni lasti na območju občine, z družbenimi gozdovi v občini pa upravlja GG Gozdni obrat Litija.

TOK Gozdarstvo načrtuje na območju občine v letu 1989 odsek 14.384 m³ lesa, od tega 4.430 m³ iglavcev in 9.954 m³ listavcev. Ostala predvidena opravila TOK Gozdnog gospodarstva Domžale so v prihodnjem letu predvidene v temle obsegu:

- priprava tal	8,6 ha
- sadnja	10,0 ha
- žetev	26,7 ha
- nega mladja	18,8 ha
- čiščenje gošče	13,0 ha
- redčenje letenjakov	17,1 ha
- redčenje drogovnjakov	6,3 ha
- zaščita oz. varstvo gozdov	48 ur

Za spravilo lesa bo na novo zgrajenih 3.300 m gozdnih vlak. Obnovljenih bo 10 ha gozdov.

- v KS Zalog so se s hidro in agromelioracijskimi posegi uredila zemljišča na ca. 5 ha za njivsko in travniško proizvodnjo. Uredile so se tudi potrebne poljske poti.

Da bi ugotovili, kateri ukrep je najprimernejši za izboljšavo travne ruše in povečanje pridelkov na travnikih in pašnikih v hribovitem območju, je bil potreben poskus z namenom, da se ugotovijo nekateri postopki, ki bi pripomogli k izboljšanju slabe ruše v hribovitem območju. Poskus vodi Biotehnična fakulteta v Ljubljani.

Poskus daje za pospeševanje gnojenja, izbire travne mešanice in drugih potrebnih ukrepov za izboljšanje travnikov in pašnikov za celotno hribovito območje dobre rezultate.

V letu 1989 pa ima kmetijska zemljiška skupnost v programu:

- nadaljevati in dokončati agrokarto;

- sodelovati pri urejanju in izboljševanju kmetijskih zemljišč na travnikih, pašnih in zaraščajočih površinah na ca. 158 ha pri pravi načrtov za izboljševanje zemljišč na ca. 90 ha, prav tako tudi pri ostalih ureditvah zemljišč (komasacije, nakup zemljišč).

Ugotavljamo, da je delo kmetijske zemljiške skupnosti pri urejanju kmetijskih zemljišč dokaj obsežno in zahtevna naloga.

Po uspešno opravljenih načrtih pa z veseljem ugotavljamo, da je pridelovanje na tako izboljšanih in urejenih zemljiščih lažje in prihodki so večji.

B. P.

Važno je, kako delaš, ne kaj si po narodnosti

Vsako leto na tisoče slovenskih osmošolcev in učencev zadnjih razredov srednjih šol razmišlja, kam in kako naprej. Pri njihovih iskanjih jim pomagajo najrazličnejše svetovalne službe, psihologi in kdo bi vedel, kdo še vse. Posebna oblika svetovanja pa so informativni dnevi na srednjih šolah in fakultetah na obeh slovenskih univerzah. Na njih se mladi seznanijo z načinom dela, s tem, kakšni so pogoji za vpis in seveda tudi s tem, kakšne so možnosti za zaposlitev po končanem šolanju.

V Sloveniji premalo razmišljamo o eni možnosti šolanja, ki nudi predvsem fantom zanesljivo zaposlitev, to je šolanje na srednjih vojaških šolah in vojaških akademijah. Za to so v okviru informativnega dne za vse slovenske srednje šole in fakultete pripravili tudi informativni dan o vojaškem šolstvu.

Tako na Splošno srednjo vojaško šolo Franc Rozman-Stane pripravili informativni dan o svoji šoli in vseh drugih srednjih vojaških šolah, ki so v drugih republikah. Načelnik šole podpolkovnik Alojz Jehart je bil zelo zadovoljen z obiskom, ki je bil večji, kot se pričakovalo. Zato meni, da ne bo težav pri izbiri kandidatov za vpis na njihovo šolo.

Informativni pogovori o šolanju na vojaških akademijah so bili v ljubljanskem in mariborskem domu armade. Na ljubljanskem, ki ga je vodil samostojni svetovalec v republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo Brane Kromar, je bilo na žalost več deklet kot fantov. Nekaj deklet se je zanimalo za študij na tehnični fakulteti v vojaškem tehničnem centru general armade Ivan Gošnjak v Zagrebu. Tam študira kader, ki se kasneje zaposli v delovnih organizacijah, ki delajo za JLA in pa v vojaški industriji. Verjetno je problem pri vpisu to, da imajo dokaj strog sprejemni izpit iz matematike, ob tem pa si mora dekle ali pa fant sam poiskati delovno organizacijo, ki ga bo štipendirala. Po končanem študiju to niso oficirji in ne nosijo uniform. Nekaj deklet se je resno zanimalo za ta način študija. Precej pa jih je prišlo v Dom JLA zato, ker so hotele več izvedeti o pogojih študija obramboslovja na Fakulteti za sociologijo, politologijo in novinarstvo. Te pa so napotili na fakulteto, saj so jim tam lahko najbolj natančno povedali, kako in kaj morajo storiti, če želijo postati njihove študentke.

Med štirimi gojenci, ki so bili v Domu JLA, je za nas posebej zanimiv gojenec drugega letnika Vojaške akademije vojnega letalstva in protiletalske obrambe iz Rajlovca pri Sarajevu Marko Lajevec, ki je doma iz Štepanjskega naselja, torej je naš občan.

»Pri odločitvi za svoj poklic sem imel povsem proste roke,« pravi

Marko. »Za vojaškega sem se odločil predvsem zaradi tega, ker je dinamičen in ni tako enoličen, kot so poklici v civilistu.«

Po končani osnovni šoli se je vpisal na Splošno srednjo vojaško šolo Franc Rozman-Stane v Ljubljani in jo tudi uspešno končal. Po maturi ni bil še čisto prepričan, na kateri vojaški akademiji bi nadaljeval študij, kaj kmalu pa se je odločil in vpisal se je na akademijo v Rajlovcu, kjer je zdaj vpisan v drugi letnik.

»Študij na tej akademiji ni težak, če redno delaš. Za to pa so vse možnosti, saj imamo učne ure, pri katerih nam pomagajo tudi profesorji in asistenti. Prva dva letnika sta namenjena predvsem študiju tako imenovanih družboslovnih predmetov, od političnega sistema SFRJ do sociologije in psihologije. Bolj malo pa imamo posebnih vojaških predmetov. Specializacija se začne v tretjem letniku, ko se vsak od

Marko Lajevec

študentov odloči, na kateri smeri bo nadaljeval. Sam sem se odločil za zveze in mislim, da sem si izbral pravo stvar,« pravi Marko Lajevec.

Prav gotovo je zanimivo, kakšen je dan gojenca vojaške akademije. Zbudijo jih petnajst minut pred šest, nato

se umijejo, odidejo na zajtrk in ob sedmih imajo zbor. Starešine pregledajo, ali so vsi oblečeni in opremljeni v skladu z vojaškimi predpisi, imajo informiranje, kjer jih seznanijo z dogodki doma in po svetu. Ob petnajst minut pred osmo se začne predavanje, ki trajajo do 14.30. Po kosilu so do 16.00 prosti, takrat pa se začne delo v sekcijah. Petnajst minut pred osm najsto se začno učne ure, ki trajajo do devetnajstdeset, ko morajo vsi gojenci gledati televizijski dnevnik. Po tem imajo še nekaj prostega časa in nato spanje.

»Vsem tem časih, kar sem se odločil za vojaški poklic, mi še ni bilo žal. Pravzaprav bi težko opisal tovarstvo med nami na akademiji in mislim, da bi toliko iskrenega tovarstva težko našel na šolah v civilstvu. Kljub temu, da smo pripadniki vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, je pomembno samo eno načelo in sicer delo. Važno je samo, kako delaš in ne kaj si po narodnosti. Mislim, da je to v sedanjem trenutku še kako potrebno,« je ob koncu poudaril Marko Lajevec.

B. K.